

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknek és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtábélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyitvány soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújtatnak.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentelen levelek csak ismert kéztől fogadtnak el.

A modern szociálizmus.

— Két cikk. —

II.

Mindenekelőtt áll az, hogy a gép a munkás egyéniségét megszüntette s önmaga is mintegy a gép kiegészítő részévé lesz. Az ember pedig a munka végzésében nem csak dolgozni akar, hanem érvényesíteni is törekszik individuális művészi hajlamait is.

Ezáltal elégit ki aethetikaí ösztöneit, melyeknek legalább a közönséges ember más uton kielégítést szerezni nem tud. Épp ebben rejlik a munka nemesítő és egyszersmind boldogító hatása. A gyárba léptekor megszűnik a munkás én-je, akarata a gép működésének van alárendelve, egyénisége elvész, az egyformaság, a legvégsőbb határig vitt munka megosztás megöli benne a lelket, kihal belőle minden érzélem és vele együtt amaz éltető ideálizmus, mely oly gyakran még a nyomorban is vigasztaló marad. De nem csak fizikai életére, erkölcsi életére is átalakítólag hatott a gép. Megzavarta a családi életet, megfosztotta azt minden bensőségtől, minden varázstól. Kietlenné vált a szív, kietlenné minden körülötte.

Ezek mellé jut amaz elkeseredett harc, a mely a tőke és munka között folyik. A termeléshez szükséges a munkaerő. De a termelés szaporítása magával hozta a versenyt is, mely tulajdonképpen nem más, mint az oeconomicus rendbe átvitt létérti küzdelem. Igaz ugyan, hogy a verseny az, mely iparunkat és kereskedelmiünket fejleszti, mely ipari tökélyünket szüli; de a verseny egyszersmind az, mely nyugtalanságot, bizonytalanságot és elégtelenséget terjeszt. A verseny kényszeríti egyszersmind a gyárosokat a termelési költségek leszállítására, és ez nem ritkán a munkadíj csökkenését vonja maga után. Ezáltal a gyáros és munkás közötti szakadás mindjobban előáll és vele együtt megindul a harc a

munka és tőke között. A munkás ezen helyzeté bizonytalanná teszi reá nézve a holnapot és ezen létbizonytalanság hozza létre a munkás proletáriátust, mely sokkal veszélyesebb az államgépezetre, mint a római proletáriátus volt. A proletáriátus a társadalom betegsége és mindenkor a társadalmi összhang megzavarásából ered. A tőke és munka közötti ellentét ennyire jutott, az ür mindinkább nagyobbodik és bekövetkezik az időpont, a midőn a társadalom alsó rétege a felső ellen megkezd a harcot a vagyon negációja által.

Ezen negáció keletkezése a proletáriátus körében — mondja Stein — nem csak tény, hanem szükséges törvénye az iparos-társadalom fejlődésének és bárhol és bár milyen alakban forduljon elő az ilyen társadalom, a proletáriátussal együtt elkerülhetetlenül az alsóbb osztályok harcát fogja szülni a felsőbbek ellen. De ez már nem oly harc, mint a többi, a melyeknél bizonyos birtok vagy hatalmi állás elnyeréséről van szó; ez a harc a társadalom szívében, harc a társadalmi rend lételéért; harc a mely egész új elemeket hoz felszínre, és melynek végeredményét — a hol az kitört — emberi szem nem igen láthatja. És ilyen harc előtt állunk ma!

Ujabb bizonyítéka ez annak, hogy minden kultúremelkedés, minden haladás bizonyos megváltoztatással és a társadalom egyik osztályának megkárosodásával jár. Minden műveltségi foknak meg vannak hiányai, minden fénynek árnyéka. Találón mondja szerencsétlen véget ért Gokol Nikolaj, a midőn századunk műveltségét ostromozza: A XIX. század méltán megérdemli a humanitás századának elnevezését. Az emberiség minden régi szegényfoltja új, fényesen tündöklő köntöst tud aggatni. Ki törődik vele, hogy a köntös alatt a szegényfolt egyre megújulva, sőt megnagyobbodva tovább él... hiszen senki sem látja. S valóban igaza van. A legújabb kor proklamálta az egyenlőséget és ime, midőn politikai téren az egyenlőséget oly

szépen ki tudta vinni, a gazdasági téren megteremtette az osztálykülönbséget. S épen a munkásosztály az, mely a gőzgép és gyáripár árát megfizette.

S ha valóban igaza volna Malthusnak, hogy az epidemiák, háborúk a túlnépesedés megállítására szolgáló természeti szükségletet képeznek: úgy bizonyára a gőzakorszakában többé ilyenre szükségünk nincsen. A gyáripár bővebben és pazarabban szedi áldozatait, mint az emberi szeszély okozta háborúk. A tükészítés, a gyufa gyártás, vasöntés, maga már több életáldozatot kívánt, mint egy kisebbszerű járvány. A gyufagyártás számtalan phosphor-mérgezést idéz elő, a csontszu (phosphornecrose) betegsége egyenes következménye a kultúrának. Hány ember vesztí életét bányaszerencsétlenségeknél, gázrobbanás stb. esetekben. A kultura megindulás nélkül halad az általa kívánt áldozatok hullái fölött, s ha valaki statistice összehasonlitaná egy ugyanazon időben dühöngő háború és az ipar és műveltség áldozatait, bizonyára ez utóbbiak száma nagyobb volna.

Mind ezért pedig mit nyer a munkás-osztály cserébe? A mint láttuk, a megélhetés bizonytalanságát, a tőkétől való függést. Csoda-e tehát, ha a munkásban elégtelenség támad, ha keblét harag, gyűlölet tölti el minden létező ellen. Felforgatásra, pusztításra gondol, hogy a világrend romjaiból magának egy új világrendet alkosson. A negáció szelleme egész iszonyatosságával tör ki.

A munkás-osztály azon törekvései tehát, hogy a mai kultura verte láncokat széttepje, nem nélkülöz minden alapot: csak sajnos, hogy — mint ez a nagy eszmék harcainál történni szokott — annál szenvedélyesebb a harc, annál brutálisabb, minél inkább érinti az alsóbb osztályokat és igaza van Hellwaldnak, a midőn azt mondja, „a fajharcoknál iszonyatosabb az osztályok harca.”

Valóban bámulatos, hogy a társadalom

TÁRCZA.

Kedvesem emléke.*)

Ott ültél mellettem, csendes volt az este,
Virágok illatja a szellőt kereste.
Beszéltem neked, hogy mily forrón szeretlek,
Tévedező szemem, arcodon pihent meg.
Lélkem, mely eddig csak égni vágyt tudott,
Meglelte végre azt, kiről álmodozott.
Ott ültél mellettem, — mondtam — boldog vagyok.
Csillagszemeikkel néztek az angyalok,
Fejedet vállamra hajtottad szótalan,
Mennyi boldogság volt e mély hallgatásban . . .
„Szeretlek örökké, csak te szeress engem!
Csak a siring — mondtad — ott megszakad minden.

Ott megszakad minden; azt mondtad akkoron,
Láss engem zokogni most siri hantodon,
Oh igen megszakad nem minden, csak szívem,
Boldog csak az lehet, ki a sirban pihen —
Te nyugszol csendesen lent siri ágyadon,
Fájdalmam emléke engem is oda von,
Harmat könnyűvel vegyitem könnyemet,
Sirok viszhangozzák égő keservimet.
Ott megszakad minden; szétteptél szerelmem!
Széttepte a halál s szívemet miért nem?

Mért hem tépte széllyel, mért nem emészté meg?
Nem rágná szüntelen fájó, gyötrő fereg.

*) Életkora derekán elhunyt munkatársunk irodalmi hagyatékából közöljük e hangulatos költeményeket. Szerk.

Emlékezel-e még elmúlt szép világom,
Gondolsz-e még reám, ott a más világon?
Látod-e utánad miképen hervadok?
Látsz nem soká esni egy hulló csillagot,
Még ott van az égen, de homályos fénye,
Haldokló életnek kihalt reménysége,
Az én csillagom az, szerelmünk csillaga
Borítja nemsoká végtelen éjszaka.

Nyugszol, oh, hadd legyen, könnyű a siri hant,
Álmodjál szépeket, ki nyugszol ott alatt,
Álmodjál arról, ki zokog sirod felett,
Álmodd boldognak azt.... Isten.... Isten veled!...

Csak te sirasd . . .

Csak te sirasd vesztett boldogságod,
Zokogj, zokogj a míg sirni tudsz.
Mondtam akkor, emlékszel-e még, hogy
Nem sokára sirni, sirni fogsz.

Oh de még jó, hogy ha szíved gyászát
Könyeiddel megkönnyítheted,
Csak vigyázz, hogy ne engedd egész át,
A multaknak beteg szívedet.

Meghalt a mult s bár azt gyászolni kell,
Ám elmúlik a gyász ideje,
Gyászold te is! de új örömmel
Hadd oszoljon szívednek tele.

Hogyha elmegy a holtak kertjébe,
Virágot látsz a sirhalmokon

Igy a multak fájdalom helyébe,
Bánatod helyi' öröm viruljon.

Surányi Gyula.

Az istennek a két krajcárja.

Mindenféle kevély embert ösmertem már. Kevély lehet az orosz cár is. Kevély a spanyol grand is. Kevély képeire gróf Andrássy Manó, valamint kevély a nyakkendőire Gromon Dezső.

De még olyan kevély embert sohase ösmertem, mint Kovács Ferencet. Az már aztán igazán érezte, mi ő.

Nagy kupeckedést vitt az alföldön ökrökkel. Ezek az ökrök csináltak belőle jómódu embert. Moldovániában, Oláhországban pompás vásárt csinált. Olcsón vette a tulkokat és drágán adta el. A ki ezt utána csinálja, az okvetlenül meggazdagodik.

Vége felé, mikor már a gyerekei felnőttek, azt mondta Kovács Ferenc nagy hetykén:

— Az istennek is csak egy-két krajcárral van többje.

Ebből a mondásból valóságos röpke szó lett a környéken, ép úgy, mint a XIV. Lajoséból. Mindenki tudta, egyik a másiknak tovább adta. Mégis csak hálátlan elbizakodás! Ez nem jól fog végződni, majd meglássátok.

Gögös magatartással járt-kelt. Vége felé már nem is beszélt, hanem csak rájok mordult, ha valami kívánsága volt. Senki sem mert neki ellent mondani. Az istenházát is kerülte. Azt mondta, nem megy oda, mert ott le kell venni a kalapját. Azt

ezen újabb megosztásnak oka éppen abban rejlik, a mit mi az élet legmagasztosabb elvének hirdetünk: a munkában. A lélek a szív s az ész töprekedései és gyötrelmei előtt a munkában kereshetünk menedéket. Drága osztályrészünk nekünk a munka: anyagi életünk alapja, vigasztalónk a bajban, megnyugtatónk a zaklatásban, felemelőnk a esüggedésben. A munka jelentősége az ember és társadalom életében annál nagyobb, mivel a munka általános, a társadalom minden tagjával közös. Az értelem és a kedély, gondolkodás és az érzés világa mégis csak a kiváltságosokat érdeklik intenzívebben. A munkáról folyó áldásban a legutolsó ember is részes, a munkából folyó átok a társadalom leggyarolabb tagjára is kiterjed, sőt legkiválóbb mértékben éppen azoknak átka, kiknél a munka az élet tartalmát teszi. És korunk megmutatta, hogy a munka is válhatik átokká, hogy a munka-kérdés ép úgy idézhet elő társadalmi forradalmat, mint szülte azt, a vallás reformja az új kor elején és a politikai regeneráció a 18-ik században.

De látva azon átalakítást, azon rombolást, a melyet ezen szociális baj előhozott, önkénytelenül fölmerül a kérdés, vajjon nincsen-e ezen betegség ellen óvszer, nem lehetne-e az éles ellentétet kiegyenlíteni és a társadalmi osztályok közötti egyensúlyt helyreállítani és az összhangot a társadalomban megteremteni?

Bátran reá mondhatjuk, hogy az orvosszer bár lassan, de készül és az orvos senki más, mint maga a társadalom. Valamint bizonyos, hogy a műveltségi fok emelkedése szüli azon átmeneteket, melyek a társadalmi rétegek közötti összhangot megzavarják: úgy másrésről az emberi elme nagyszerűsége és az ész-tehetség kiválósága éppen abban rejlik, hogy újabb és újabb módokat tud találni az általa ütött sebek behegesztésére.

Dr. Szántó S.

Egészségügyi közlemények. *)

Polluxtól.

V.

A csecsemők gondozása.

I.

Zug a fülem, úgy csicsereg ablakom mellett a kanári madár, melyről kevesen tudják azt, hogy házában nem azt a divatos színű tollazatot hordja, melyet mi crème-színnek nevezünk, hanem zöld ruhában jár s csak az éghajlat változása változtatja meg tolia színét, mire ide kerül mi közénk. Íróasztalomon orgona, hyacint, narcis, tulipán és a nemes szerénységben páratlan gyöngyvirág bokrába sorakozva kínálják a fésző kelyheikből szerteáradó illatot, mely önkénytelenül ábrándozásra készíti, arra amugy is hajlamos lelkemet.

Hogyne, mikor tavasz van! . . . Az élet, a virulás, az öröm újra ébredése! . . .

*) Tárgyhalmaz miatt késett.

Szerk.

pedig azért se teszi. Minek is, a miatt a két krajcár miatt.

Alacsony, köpcös ember volt a „kevély kupec,” fejét feltartotta, a lábaival is hegyesen lépkedett s arany sarkantyú volt a vasárnapi csizmáján. Erre is azt mondta, hogy azért arany, mert gyémántból nem csinálnak sarkantyukat.

Mikor a fiai nőttek, úgy tett az egyikkel, mint Zápolya János.

— Fiam, Pali, mihelyt annyira viszed, hogy a kabátod nem nővöd ki egy év alatt, mindjárt felküldlek Pestre követnek.

Az volt a kevély kupecnek az ámbiciója, hogy a Pali gyerek a képviselőházban üljön s onnan dirigálja az országot.

A másik fiára már rátartóbb volt, csak hogy annak már nem birt semmi hivatalt kigondolni. Mindent keveselt. A királyi trónus pedig, mint tudjuk, nem volt régen üresedésben.

Sokat költött fiaira. De azok még többet kívántak. Megtanították az öregot arra, hogy mi a váltó. S neki dagadozott a szíve, mikor látta, hogy a mi hitvány papir alá odakanyarítja a nevét, az attól a perctől pénz. Épen mintha valami fejedelem irná alá. Okos ember volt az, a ki ezt így kifundálta, hogy nagygyá tegye az embereket.

A fiuk pedig minél gyakrabban engedték nagygyá lenni az öregot. Az ő gyengeségük quadrált az apjuk gyengeségével. Kölcsönösen meg voltak elégedve.

Szinte hallani vélem, miként kuruttyolnak esténként otthon mocsarainkban a csunya békák, — a mik azonban fontos szolgálatot tesznek akaratlanul az egészségügynek, mert rajtuk hajtatik végre a vivisectio (élve boncolás); — kuruttyolnak mondom, jelölül annak, hogy most már ők — az állatvilág hidegvérű állatai is megkezdtek a tavaszi — párzást . . . Hallani vélem, miként cseng az erdő a madárszótól, hogy hívja, lesi párját a vadgalamb szívszorongva, áhítozva . . . s ehol ni! — most már föltalálták egymást; tudom, mert hullom a kacagó bugásokat; azt a kéjre ösztönző édes kacagást, melyet egy órai elválás után a viszontlátás öröme hallatnak . . . Uhuuuuuu! . . . Uhuuuuuu! . . .

Látni vélem a mohlepte fák ripacsos kérgén a hűs napfényen sütkérező hétpettyes, piros ruhába öltözött „Katica” bogarat; hallo, a mint elszáll fejem fölött a legyezőszerű csáppal felruházott cserebogár, hosszu: zzzzzt hallatva . . . Báránybégetés, nyájkolomp, a melázó pásztorsip szomorú románca, mind . . . mind itt van körültem; pedig csak a divánon heverészek . . .

Még az is eszembe jut, a mit tegnap hallottam egy hamis asszonykától, a kinek a hamisságát csak a szépsége mulja felül . . .

Három éves leánykája itt gagyogott a térde-men; szerette volna megcibálni bajuszomat, ha apró kacsójánál még apróbb nem lenne a bajuszom. — Egyetlen, első gyermek a kis csicse baba, elkényeztetett „mama kedvence.” Róla folyt a szó . . . no, meg arról a másodikról, a kinek a megérkezését olyan örömpesve és mégis szívszorongva várják: a mama és papa . . . a ki bizonyára kis „nagy fiucska” lesz, becézett zsarnoka a kis mamának, szemefénye a apának és legnagyobb, legszebb s a leghangosabban sírni tudó kis baba, a közt a sok viaszbaba közt, a mik a testvérkét környezik . . .

— Ah, csak megérkeznék már! — sohajt a kis mama.

— Ne féljen asszonyom! — csak bátorság! . . . A XIX. század utolsó tizedében a nagy „babák” példájára, a kis babák is villámvasuton illik, hogy megérkezzenek . . . Csak türelem . . .

Hallgattunk egy darabig; végre is az asszonyka szólalt meg.

— Képzeld csak, — szól hozzám nevetve; — mit mondott ma reggel ez a bohó kis leány.

— Ugyan mit, asszonyom?

— Hat tudja, néhány nap óta előkészitem rá, hogy nem sokára, mikor egyszer kis ágyacskájában fölbred, arra ébred föl, hogy a szobában egy gólyahozta kis testvérkét talál . . .

— Nos?

— Ma reggel aztán, mikor felkeltünk, behivott a szomszéd szobába. Valami dolgom volt s így nem akartam menni.

— Jöjjön már mama, — szól hozzám selypitve — s huzgálva a ruhám szegélyét.

— Miért kicsikém? — kérdém.

— Csát! — nézzüt med, hátha már ott van a tis baba, a mit a dolya hozott . . .

Ez a gyerek filozófia is eszembe jut, a mint itt heverészek . . .

Nini! — hiszen most csakugyan gólyajárás van! . . . Az á! Ha, hogy kelepelnek! . . .

— — — — —

A Pali csakugyan fellépett egy magyar kerületben. Tömételen pénzt szórtak el a vokokért. Vesztegetni nem volt szabad, hát nem vesztegettek, hanem csak egy hatosért lehetett venni egy cifra szűrt s egy krajcárért egy itce bort. Mert arról nem tehet a megvesztegetések ellen rideg paragrafus, hogy valaki ilyen olcsón adja el portékáját.

Hanem a borban, néha igazság van — s megbukott a Pali gyerek.

— Nem tesz semmit! mondá az öreg Kovács gőgösen.

A következő választásoknál már a Laci gyereket léptette fel Kovács Ferenc egy tót kerületben. Erre még többet költött. Minél fogva ez még jobban megbukott. Kisült, hogy a pálinkában is igazság van.

De a fiukkal együtt bukott az öreg is. Vagyoni viszonyai mindinkább ziláltabbakká lettek. Neki adta magát az ivásnak.

Mikor a következő választások jöttek, már akkor szó sem volt a fiairól: már akkor az lett a röpke szó a környéken:

— A mit az ökrökön nyert, az ökrökre költötte.

In hoc signo pedig nem lehet korteskedni. De nem is volt már miből. Az öreg vagyunkája gyorsan fogyott. Ő maga is az itálnak adta magát. Az pedig olyan, mint a vasut, gyorsan oda szállítja az embert, a hova el nem indult.

A fiai is kórhelyek lettek: az egyik nemsokára meghalt hektikában, a másik pedig arvonélte ma-

Ilyen alkalmas időben talán, ha nem is lesz kapós, de nem lesz érdektelen sem, egyet mást elmondani a csecsemőkről.

De mert, — miként a síró babának alkalmazkodni kell a számára készített kis „hosszu párna” nagyságához: éppen úgy alkalmazkodnom kell nekem ahhoz a térhez, a mit e lapok hasábjain a vasakaratú szerkesztő számomra kijelöl: — hát a tulajdonképeni tárgyról, majd csak a jövőre.

Vidéki levél.

T.-Szántó, 1890. június hó.

Tek. szerkesztő ur!

T.-Szántó községünk, Ér-Körös, Er-Szodoró és Ér-Hatvan községekkel csoportosítva, a jegyzőválasztás küszöbén áll, most másodszor; mert az előbbi választás — miként tetszik tudni, — fucsba ment.

Miként fog kiütni ez a választás is, az a jövő titka, — majd megírom az eredményt. Most csak azt akarom tudatni, hogy ha én is a választók között lehetnék, — t. i. ha szavazati joggal bírnék és aztán a jelölteknek a mellükön lenne ablak, melyen át szívök mélyéig lehetne belátni keblökbe, — mily jelöltre adnám szavazatomat.

A populust — mint a követválasztásoknál tapasztalhattuk, — úgy itt is, nem annyira saját meggyőződése, mint inkább az anyagi érdek vezérli. Vagy ha ez nem, akkor a felekezeti és nemzetiségi érdek lép nálunk előtérbe, nem pedig a közérdek. Na már most ezen körben van 4 felekezet és 4 nemzetiség. Mindenik azt óhajtana, hogy az ő felekezetéből legyen bár csak egy jelölt a három jelölt között. Ez pedig nem lehetséges s így az egyik melőzött felekezet vagy nemzetiségnek háttérbe kell szorulnia.

No én — ha választó volnék, — nem tekintnék sem felekezetiiségre, sem nemzetiségre, hanem tekintnék csak is a közérdekre és oly jelöltre adnám szavazatomat, a ki mindennek felett a közérdeket, a község javát és előmozdítását előbbvalóvá tenné a kenyérnél, akarom mondani, saját érdekénél, mert hát megmondatott, hogy „nem csak kenyérrel él az ember.” Olyan jegyzőt választanék, a kiből kilátnám azt, hogy nemcsak képesített, de a mellett munkás, szorgalmas is — és jelleme oly tiszta, mint a tűzpróbát kiállott arany, — a ki a mellett, hogy felsőbbjeinek rendeleteit pontosan teljesíti, a közönség irányában is igazságos és gazdagnak, szegénynek egyaránt igazságot szolgáltat. — Olyan jegyzőt választanék, a ki a mellett, hogy az állami s egyéb községi adó behajtását bírójával eszközli, — gondot fordít az iskolákra is és időt szakít magának, hogy — bár egy vagy két hónapban egyszer, — azokat meglátogassa s az azokban észlelhető hiányokat, mulasztásokat constátálva, azok kiigazítására törekedjék. Nevezetesen: a hozzá átírt igazolatlanul mulasztók szüleit a községhezához idéztetve, első ízben komolyan megintse, másod ízben pedig a törvény értelmében kiszabott büntetéspénzt bírója által szigorúan felhajtassa. Végre olyan jegyzőt választanék, a ki a közönség érdekét tekintve, gondot fordítana a mészárszékre és a hus pontos kimérésére is, mit könnyen tehetne, ha vasárnaponként egy vagy két hust vivő cselédet kis bírója ál-

gát a társadalomban. Meghalt erkölcsileg. Ügyvédekedett egy kevés ideig, de a klienseinek mégis a kelleténél több ideig, mert elsikkasztotta a pénzeiket. Börtönbe jutott.

Az öregot még ezután a katasztrófa után is sokszor láttam Makó utcáin; mert oda ment lakni. Meggönyvedve járt már akkor, arca sápadt volt, orra vörös, ruhája foszlányokban csüggött, de nagy, éles szemekben még akkor is volt valami kevélység s a modorban, melylyel összevissza lyukasztott kalapját a fejére csapta.

— Ennek valamikor annyi pénze volt — mondták a járó-kelők — hogy az Istennek is csak két krajcárral van többje.

S szánakozólag mosolyogtak a háta mögött.

Az utolsó években hallottam róla, hogy semmije sincs, hogy egyszerű csavargó, kinek a magaviselete gyanus. Most is rendőri felügyelet alatt van.

Tegnap végre kezembe került egy vidéki lap, s abból olvasom, hogy a ványi templom kirablásában a főtettet, az aggastyán Kovács Ferencet befogták.

Tehát a templomot rabolta ki.

Erővel elorozta azt az egy-két krajcárt, a mennyivel az Istennek többje volt.

Mikszáth Kálmán

tal behivatna a községházához és ott utánmérné a község súlymérlegével, hogy vajjon jól és hiány nélkül mérte-e ki a mészáros? Ugy szintén az italmérést is szigorúan ellenőrizné bírójával együtt, hogy vajjon nem megvesztegetett rosz és egészségtelen italt mérnek-e annak a munkás népnek, ki őt fizeti. Mert hát, ha ezt sem jegyző, sem bíró, mint község előljárói nem teszik, a mészáros pedig az ellenőrzési hiányt itt vagy ott netalan önhasznára felhasználná, az ember szinte hajlandó azt feltételezni, hogy mészáros és korcsmáros által le vannak madzagolva. Ilyen jegyzőt szeretnék én választani.

Kérdés már most, hogy vajjon ilyen egyéniségre fognak-e szavazni a szavazattal bírók? Félre tesznek-e minden mellék érdeklet s csak is a közérdeklet tartják-e szemük előtt szavazat adásukban? A jobb részről felteszem és hiszem.

Pályázó van quantum satis. Hogyne lenne! 800 frt évi jövedelem egy falun lakó hivatalnoknak nem csekélység. Hány kálvinista pap van, ki két éven át sem vesz be ennyi jövedelmet.

A választás folyó hó 9-ére van kitűzve, tehát post festa van írva ezen levelem, mert mikor ez napvilágot lát, már megtörtént a választás. Sebaj! Azért csak menj kis levélkém, ha nem használsz, de nem is ártasz!

Érmelléki.

Különfélék.

* **Urnapija** f. hó 5-én a szokott fényvel lett megünnepelve. A rom. kath. plebániából indult meg a körmenet a tűzoltó egylettel élén s a több helyen felállított oltároknál hálaadó imát tartottak. A g. kath. templomban Révész Ferenc tanár és min. rendi áldozár szép beszédet tartott. Délben pedig Trusza Lajos esperes-plebános vendégszerető házában 38 terítékű — tehát a szokottnál nagyobb szabású — fényes ebéd volt, melyen ezuttal több oly férfiak vettek részt városunk előkelőségeiből, kik a körünkben időzött nagynevű püspök — dr. Schlauch Lőrinc — fogadtatásában élénk szerepet játszottak. Hivatalosak voltak a város és járás tisztviselői, a kir. jbiróság és tűzoltó-egylet tisztikarából, az egyháztanács és rk. iskolaszék tagjai közül többen; Nagy László ev. ref. esperes és Barbolovics Alimp gk. püspöki helynök, stbbi. Az első felköszöntőt maga a szíves házigazda mondta a város tisztikaráért; Zobel kir. tanácsos Truszát, mint érdemekben gazdag és szeretett lelkész és házi gazdát köszöntö fel. Ekkor Nagy László esperes költői emelkedettségű beszédben dr. Schlauch Lőrinc nagyváradi püspökért és a kitünő államférfi és hazafiért, mint Szilágy-Somlyó város legújabb diszpolgáráért üritette poharát szünni nem akaró zajos éljenzés között. Ennek folytán az asztaltársaság egy sürgönyt küldött a kitünő férfához. Barbolovics Alimp Gencsy Sándorért, városunk fáradhatatlan polgármesteréért üritett poharat, ki nyomban a város polgáraiért mondott felköszöntőt. Ezek után az ebéd a legkitünőbb hangulatban folyt le s annak folyamán pohárköszöntők mondattak még Veverán József főgondnokért, Nagy Lászlóért, Barbolovics Alimp gk. püspöki helynökért, Csák Alajos gimn. igazgatóért és a tanári karért, Ajtai Albert főszolgabíró és Nagy Gyula szolgabíróért, a tűzoltó-egylet tisztikara és Viscsán Elek főparancsnokért, stb. stb. Az ebéd d. u. 4 órakor ért véget s a vendégek a legkellemesebb érzéssel vettek búcsút a vendégszerető házi gazdától.

* **Dr. Schlauch Lőrinc** püspök válasza. A nagyváradi püspök ő exciája a Trusza Lajos esperes-plebános által adott diszebedről hozzá intézett sürgönyre a következő szép szavakkal válaszolt: „Csak most érkezvén ide, örömmel és hálás köszönettel olvastam szíves megemlékezésüket. Kérem ezt illető urakkal legszívesebb üdvözetem mellett tudatni. Schlauch. „Örömmel adjuk mi is e sorokat, mert azokból a nagynevű főpáspornak városunk iránt érzett mély rokonszenve és szeretete sugárzik ki, mely benső örömmel töltheti el városunk minden jó indulatu barátját és polgárát.

* **Értesítés.** A szilágy-somlyói rom. kath. algymnasiumban az évetzáró vizsgálatok a következő sorrendben történnek: június 16-án, hétfőn vallástan I—IV. osztályban. 18-án, szerdán, latin ny., magyar ny. IV., földrajz a II. osztályban. 19-én, csütörtökön latin ny., magyar ny. III, latin ny. magyar ny. I. osztályban. 20-án, pénteken, számtan, rajzoló geometria IV. latin ny. magyar ny. II. oszt. 27-én szent Alajos napján s 22-én, vasárnap szünet. 23-án, német ny. történelem III. földrajz, számtan, rajzoló geometria I. oszt. 24-én, kedden, számtan, rajzoló geometria II. német ny. történelem IV. 25-én, szerdán, természetrajz IV. román nyelv I—IV. osztályban. 26-án, csütörtökön, fizikai földrajz, számtan, rajzoló geometria III. d. u. 4 órakor tornavizsgálat I—IV. osztályokban. 29-én Te Deum s az iskolai év ünnepélyes bezárása. A vizsgálatokra a szülőket s tanügybarátokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

* **A folyó hó 15-én** délelőtt néhai br. Bánffy György volt egyházmegyei főgondnok emlékünnepevények programja következőleg állapított meg: 1. Invocatio. 2. Felálló ének. 2. XC. zsoltár 2-ik verse, mindhármat énekli orgonakisérettel a gyülekezet. 4. Gyászdal, Marschnertől, előadja a dalárda. 5. Ima, tartja Nagy László esperes. 6. Kar, Kühmstätt, „Urunk megdicsőíttetése“ operából előadja a dalárda. 7. Emlébeszéd, tartja Viski Pál zoványi lelkész. 8. XCII. dicséret 3-ik verse, énekli orgonakisérettel a gyülekezet.

* **Többek** felhívása folytán — mivel a többi körök már megállapodásukat közhírré tették — a Sz-Somlyón május 16-án mélt. báró Györffy Lajos főgondnok ur elnökelete alatt tartott értekezlet megállapodását a következőkben van szerencsém közölni: 1. Esperességre Nagy László, 2. főjegyzőségre Viski Pál, 3. közügyigazgatóvá Botka Károly, 4. aljegyzőségre Bartha Dezső, 5. számvevővé Szász Ferenc, 6. köz- és gyám-pénztárnokká Vince Ödön, 7. tanügyi előadónak Dobay Lajos, 8. egyházi ülnökökké Bakesi Sándor, Gáspár János, Kovács Ferenc, Szabó Pál, Magyarósi István, Kemény István, 9. világi ülnökökké Kerekes József, Tamko Bertalan, Viski János, Kaizler Ignác, Kovács Miklós, Faragó Sándor, pótlóülnökökké egyházi részről Juhász György, Kovács Sándor, világi részről Ajtai Albert, Benkő Gyula, 10. ügyvédeké Sebes György, Diószeghy Mór Matéka József, egyházmegyei tanácsbírókká Kerekes József és Bölöni Sándor, 11. közalap végreható bizottságba Gencsy Sándor és Matéka József urak. Vízce Ödön, értekezleti jegyző.

* **A hus ára.** Furcsa, de igaz, hogy mészárosaink egy-két büntetés után, mely őket a rendes sulynál kevesebb minőségben való huselárusításáért érte, rögtön felesapták a hus árát 2 és 4 krral! Tehát már ennyire vagyunk, hogy becsületesen nem is képzelik, hogy meglehessen élni másképp, mintha a hus árát érzékeny módon feljebb emelik? Hát nyíltan bevallják már, hogy a becsületes kimérés nincs nyűkre, a tisztességes haszon nem elég s nekik uzsorás haszon kell? A hatóság nem tehetne vajjon érdekünkben ezért is valamit?

* **Közebéd.** Az ev. ref. egyházmegye közgyűlése alkalmából folyó hó 16-án délután 1 órakor a „Medve“ szállodában közebéd fog rendezetni. Különösen a közgyűlés tagjai, de ezen felül az ezen ügy iránt érdeklő városi és vidéki barátainak felhivatnak, hogy a közebéden részt venni szíveskedjenek. Egy teríték ára 1 frt 80 kr. A résztvevni óhajtok felkéretnek, hogy írásban avagy szóval tisztt. Csak Emil urnál jelentkezni szíveskedjenek legkésőbb vasárnap délig.

* **A helybeli** községi iskolában a tanévi zárvizsgák a következő sorrendben fognak megtartatni: június 22-én d. u. 6 órakor ének és tornavizsga; június 23-án d. e. 9—12 óráig az I—II. fiuosztályok vizsgái; jun. 23-án d. u. 3—6 óráig a III—IV—V-ik fiuosztályok vizsgái; jun. 24-én d. e. 9—12 óráig az I—II-ik leányosztályok vizsgái; jun. 24-én d. u. 3—6 óráig a III—IV—V—VI-ik leányosztályok vizsgái. A torna- és énekvizsga az iskola helyiségében, a többi vizsga pedig a városi színháznak e célra berendezett két termében tartatik meg. A vizsgák ideje alatt a tanulók írásbeli dolgozatai, rajzai, valamint a női kézimunkák is közszemlére lesznek kitéve. A vizsgákra a szülők és az érdeklődő közönség tisztelettel meghivatnak.

* **Az ev. ref. egyházmegye** gyűlésére jövő vendégeink elszállásolásáról lehetőleg gondoskodni kívánván, e helyen is felkérjük városunk vendégszerető lakosságát, hogy körülményeikhez képest egy vagy több vendéget szállásra elfogadni szíveskedjenek.

* **A kis lelenc.** Tegnap délután a nagyfalusi uton egy kis 2—3 év körüli fiugyermekeket talált egy cselédleány, ki őt nyomban követte a városba, miután a kis gyermek sem született megnevezni nem tudta, sem lakásáról felvilágosítást adni nem tudott, egy jó szívű polgár vette gondozása alá s az eset a rendőrséghez bejelentetett. Alig pár óra múlva azonban (este 9—10 óra közt) már jelentkezett a gyermek anyja, ki sirva ölelte fiát keblére s minden megható jelével elhalmozta azt a viszontlátás s találkozásnak. Az anyja egy tengeri földön kapált s e közben mind feljebb-feljebb haladt a hegyen s a kis gyermek e közben jó ízűen aludt; de felébredvén, nem látva maga körül senkit, kímászott az utra, a hol minden eshetőségnek ki volt téve. Gyermekmenhely, jöjjön el a te országod!

* **Felhívás.** A budapesti kereskedelmi muzeum igazgatósága a bőr, bőripari cikkek s a bőripar céljaira szolgáló munkagépek, segédeszközök és szerszámokból vásárral egybekötött kiállítást szándékozván rendezni, az abban való részvételre az alulírt kamara kerületében települt szakiparosok ezennel felhivatnak. A kiállítás f. évi augusztus 17-től 1890. szept. 28-ig tart. A kiállítás célja: lehetőleg teljes képet nyújtani a hazai bőrgyártás és a bőrt feldolgozó iparágak jelenlegi állapotáról; megismerteti a közönséggel az ezen iparágakkal foglalkozó cégeket és az egyes cikkek árait; bemutatni az illető iparosoknak a legújabb munkagépeket, segédeszközöket és szerszámokat s az iparüzés rendelkezésére álló eszközök gyakorlati értékének és használatosságának feltüntetése és azok megszerzésének megkönnyítése által megmutatni az utat és módot, melynek követésével iparosaink versenyképessége fokozható, stb. Az ezen kiállításra kiadott programmok és bejelentő iven a kereskedelmi és iparkamara hivatalában díjtalanul szolgáltatnak ki, vagy kívánatra bárki-nek megküldetnek. Debrecen, 1890. június 1. A kereskedelmi és iparkamara.

* **Vettük** a következő meghívót: „A szilágy somlyói polgári dalkör“ 1890. június hó 22-én a Malomerdőben hangversenynyel egybekötött táncvigalmat rendez. Belépti díj személyenként 50 kr. Hideg ételek- és italokról gondoskodva lesz. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s a helyi hírlapban nyugtáztatnak. Kedvezőtlen idő esetén a táncvigalom június 29-én tartatik meg. A hangverseny kezdete d. u. 5 órakor. A hangverseny műsora: 1. Viharban, Dürnertől. 2. Loreley, Schillertől. 3. Magyar népdal, Zsaskovskytól. 4. Mare-illaise, nemzeti induló.

* **Egész az északi sarkig.** Sokat ígérő kirándulásról van szó (ha ugyan kirándulásnak nevezhetünk egy 32 napra tervezett utazást), melyet a nagy. kir. államvasutak városi menetjegyirodája rendez f. évi július 3-án Németországon, Dánián, Svédországon és Norvégian keresztül egész a Nordeapig. Ez a kitünő hírnévnek örvendő utazási iroda, mely nagy magyar társaságokkal járta már be a szent földet, Egyiptomot, Görögországot, Törökországot, Olaszország klasszikus földjét, hazánk legregényesebb vidékeit, ezuttal Észak-Európába, a skandináv félszigetre rendez kirándulást. Szívünk lázasan dobog, ha azokra a népekre, nemzetekre, országokra, vidékekre gondolunk, melyekkel ez alkalommal megismerkedni fogunk. Képzletünk előtt meg-elevenednek azok a regényes vidékek, melyeket észak költőszete annyi bájjal tudott felruházni. A csodaszép fjordok telve hangulattal. És látni véljük már lelki szemünk előtt a Fritjoff monda hőseit, Ibsen, Björnson, Lie alakjait, melyeket annyira ismerünk. És az ábrándozás csolnakján himbálózva, már azt hisszük, hogy a norvég szigetek közt ringatják hajónkat az ocean hullámai, melyek itt a partok közelében nem merészkednek oly vadul tombolni. Krisztiania, Drontheim már a hátunk mögött van, Tromsöt is elhagytuk és hajónk Hammerfesthez tart, honnan néhány óra alatt elérjük a Nordkapot, az éjjeli nap csodás birodalmát, Európának legészakibb csücskét, mely meredeken emelkedik ki az északi tengerből. Gyönyörűttség kéj fogja el szívünket, midőn az éjjeli nap csodás leírásait olvassuk és lelkesedve idézzük Tenger gyönyörű versét:

Midnatt sobu pa bergen satt
Blodröd till att skada;
Det var ej dag, det var ej natt
Det vägede enullan bada.

(A hegyeken éjjeli nap
Ragyogott vérvörösen,
Sem éj nem volt, sem nap nem volt
Csak egy sajátságos szürkesség.)

Ez lesz majd bizonyára utazásunk fénypontja. A természet és ritka tüneményében fog lelünk a gyönyörre ittasodni. Azután visszatérünk és Svédország legszebb vidékeit, nagyobb városait érintve, a svéd Velencébe, a Mälartó pompás városába Stockholmba jutunk, melynek szépségét ki ne hallotta volna már dicsőíteni? Majd a dán fővárost, Kopenhágát látogatjuk meg, hol a természeti szépségek mellett Thorvaldsen halhatatlan alkotásait fogjuk csodálhatni. Végül visszatérünk Berlinbe, a hatalmasan kifejlődött német fővárosba, honnan e nagy utra indultunk. Remegő szívvel gondolunk e gyönyörű kirándulásra. Vajha Magyarországon minél többeknek állana módjukban részt vehetni ebben a csodaszép utazásban, melyet a m. kir. államvasutak városi menetjegyirodája a töle megszokott buzgósággal rendez, igen jutányosan. Egy egész éjtre szóló édes emlékeket hozunk majd onnan magunkkal, lelkünk megtelik majd gyönyörűséggel Isten szép alkotásainak láttára és a mi hasznosat, jót fogunk tapasztalni, azt iparkodni fogunk itthon, édes hazánknak javára fordítani. Magyarország sok kiváló férfja vesz részt a menetjegyiroda e kirándulásán és ha a rendkívüli érdeklődésből következtetni lehet, a Nordkap meredek csücséről, napsugaras éjjélkor sok magyar ember ajkáról fog megcsendülni a dal, melyet itt még soha nem hallottak:

Hazádnak rendületlenül
Légy hűve oh magyar!

*

* **Egy 13—14 éves fiú, ki a magyar írás és olvasásban teljesen jártas, nyomdánkba gyakornokul azonnal felvétetik!**

Közgazdaság.

1890. június hó 6-án tartott hetivásár forgalmi kimutatása. (Közép számítás szerint.)

		Közép ár oszt. ért.	
		frt	kr.
Tiszta buza	—	6	70
Kétszeres	—	5	65
Rozs	—	4	80
Kukorica	—	3	90
Zab	—	2	70
Burgonya	—	2	30
Száz kggramm szalonna	—	56	—
Egy „	—	—	62
Egy „ marhahus	—	—	28
Egy „ disznóhus	—	—	38
Száz „ só	—	10	—
Egy „ só	—	—	10
Száz „ széna	—	5	50
„ szalma	—	3	50
Négy köbméter tűzifa kemény	—	5	—
„ „ „ puha	—	4	20
Egy liter szesz 36 fokú	—	—	36
„ „ borsó	—	—	09
„ „ lencse	—	—	12
„ „ paszuly	—	—	07

Egy ember, akinek tervei vannak.

Irta: *Sch. P.*

Az utazás művelő hatását nem lehet eltagadni, mert hisz' mindig hallunk valami újat.

Mikor a nyáron Kolozsvárról Budapestre utaztam, a vasuti kupében egy ember ült velem szemben s egy — hihetőleg — érdekes olvasmányba volt elmerülve, mert Nagyváradig egy szót sem szolt hozzám. Itt letette könyvét.

Az én uti társam, úgy látszik szeretett szórakozni, s mert utazásközben tudvalevőleg nagyon hamar ismerkednek, mi köztünk is legott megindult a beszélgetés.

Gondolkodó fő volt.

Hogy a pásztorok a legelőn tétlenül állnak s bámulják a marhák kérődzését ez már bántotta őt, megmérhetlen emberi erőről beszélt, a mely így kárba megy, — „vajjon nem lehetne ezt géppel“... szolt alig hallhatóan s mély gondokba merülve bámult ki az ablakon. Én rá néztem s leolvastam vonásairól, hogy a „legeltető gép“ már készen van agyában.

S a mint a beszéd fonalát ismét fölvevük, rá tértünk az utazás olcsóságára, a nagyobb kényelemre, milyenek a háló és étkező kocsik, a vilámvonat stb. Az én uti társam úgy vélekedett s bizonyos tekintetben igazat is adok neki, hogy még mindig sokat várhatunk ezen a téren: annyira fogják tökéletesíteni a vasutakat, hogy lehetséges lesz majd a coupéban fürdeni, játszó termeket fognak berendezni s az igazgatóság gondozkodni fog a szükséges partnerekről a „klaber“-hez, „tarokk“-hoz stb.

Beszélt „tánccoupéról“ is, hogy majdan az unalmas éjszakákat megrövidíthessük. Én épen azon voltam, hogy egy ilyen mozgó táncteremnek a fényét lerajzoljam képzeletben, a mikor így folytatá: „És tudja-e ön, hogyan lehetne az utazást még olcsóbbá tenni, igen, annyira olcsóvá, ugyyszólván semmibe se kerüljön?“

Én reá bámultam s vártam a világra szóló tervet.

El kellene törölni a vendégfogadók intézményét, — folytatá kis szünet után, — legyen mindenki maga-magának a vendéglőse! — Én ismétlem e szavakat, mert éreztem ennek a nyilatkozatnak a fontosságát, de nem értettem s időt akartam nyerni, hogy megértsem. Szomszédom úgy nézett rám, mint a ki gyanakszik, hogy a legközelebbi pillanatban már én állok elő az ő ideájával. Szégyeltem magamat, mert még most sem értettem a dolgot, pedig eközben vagy 5 kilométert haladtunk; ekkor megbökte ujjával térdemet.

Figyeljen csak ide — szolt — én ezt így gondolom. Európa minden nagyobb városában, de még a kicsinyekben is ügynökségeket fognak létesíteni, érti? ügynökségeket. Ön Kolozsvárt lakik s Budapestre akar utazni. Jól ezt bejelenti az ügynökségnél, bediktálja a nevét, lakását s azonnal kap egy Budapestre szóló „szállásjegyet“ a szerint, hogy mekkora lakást s milyen berendezést hagyott ön Kolozsvárt. Ha szerények az igényei, egyszerű lakást kap, ha jobb módban él, akkor ahhoz képest kapja meg a kényelmesebb szállást.

A fogadóban? — kérdeztem.

Nem ott, — magánházakban. Minden városban száz különféle lakás áll naponkint üresen, mert az egész világ utazik s mindenki teljesen berendezett otthont hagy hátra. Ép úgy, a hogy ön Kolozsvárról Budapestre utazik, úgy utazik egy budapesti Kolozsvárra, vagy más hová, ön nem ismeri azt, de bizonyos tekintetben cserél vele, mert az meg szállását a bpesti ügynökség rendelkezésére bocsátotta.

S hol alszik az?

Hol? — hát az ön ágyában — szolt a feltaláló ragogó szemekkel.

Uram, én házas ember vagyok?

Ő is az! mosolygott az utazás nagy reformerje, mintha evvel legyőzte volna aggodalmait; s így folytatá: Fel tudja ön fogni, hogy hány millió forint marad így a családban, a mit különben fogadóbeli számlák kiegyenlítésére fordítottak volna?!

Rémülve fogtam fel ezt az újítást s így feleltem: Ha meggondolom, hogy immár hat hete vagyok távol hazuról s hogy ez alatt a hat hét alatt épen 42 különféle ember aludt volna az én jó ágyamban — — — ha az ön terve már életbe lépett volna, hallja — — — Mosolyogva nézett rám, mint a hogy az olyan gyermekre nézünk, a ki valami ostobaságot mondott. Negyvenkét ember — vagy talán egy sem! — folytatá ez utóbbi mondatot jól hangsúlyozva. Minden attól függ.

Most ismét gondolatokba merült, hánytorgatta fejében ezt a nagy gondolatot; észre vettem rajta. Kis idő múlva ismét előállt egy genialis gondolattal.

De még a házi konyhát sem kellene majd nélkülöznie s meg lesz valóban minden kényelme, mit eddig a fogadók csak látszólag nyújtottak. Nyugodtan gondol majd otthon hagyott családjára, mert tudni fogja, hogy gondot fog valaki viselni rája, a „családok szállásjegye“ ugyanis egyszersmind az atyai köteleességek átvételére is kötelez; ilyen például a gyermekek nevelése... Az az orosz, a ki az ön ágyába fog feküdni, köteles egyúttal az ön gyermekeinek a nevelésével is foglalkozni.

S a következő napon meg majd egy török jön — vágtam utitársam szavába —, hisz akkor magam sem fogok saját gyermekeimre ismerni. Jó volna talán előbb a paedagogusokat megkérdezni, hogy üdvös-e ily sokféle beavatkozás?

Az ő phantasiája az ily csekélységeket figyelembe se vette, nem is hallgatott rám.

Hisz ez által minden házat vendégfogadóvá alkítának át s csengetnének: a házi asszonynak egyszer, a házi kisasszonynak kétszer, folytatám, — de fontolja csak meg a társadalmi lehetetlenségeket — ő mosolygott s hallgatott.

Uti társam Szolnokon kiszállt. Barátságosan elbucsuztunk. Mikor már lenn volt, még egyszer megfordult s így szolt:

— Kérem, aztán ne beszéljen tervemről. Maradjon a dolog kettőnk közt.

— Természetesen! — válaszoltam én.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Társ-szerkesztők:

Csák Alajos és Szentimrei István.

Hirdetések.

540—1890. szám.

Hirdetmény.

A nagymélt. vallás- és közokt. m. kir. ministerium az 1890. évi május hó 31-én kelt 21,585. számú rendeletével a nagy-pacali állami népiskola kibővítése és helyreállítását 3553 frt 78 kr. összeg erejéig engedélyezte.

A fentemlített munkalat foganatosításának biztosítása céljából az **1890. évi június hó 26-ik napjának** d. e. 9 órájára a szilágyvármegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében tartandó szóbeli és zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy a fentebbi munkalat végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap 9 órájáig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponkint megtekinthetők.

Zilah, 1890. június 10-én.

Kerekes József,
szilágymegyei kir. tanfelügyelő.

Van szerencsém tisztelettel tudatni, hogy már 10 év óta fennálló üzletemhez a neutitseni, weiskircheni, bécsi és honi kész

fa- és vasbutor raktárt rendeztem be,

illetve erre belföldi és külföldi elsőrendű butorgyárosoktól képviselőseget Szilágy megye és vidékére vettem át, midőn erről van szerencsém tudatni, szívesen meghívom a T. vevő közönséget, szükség esetén rendelvényeit nálam megtenni. Butorszövetek gárniturokhoz legnagyobb választékum minta colectióim vannak rendelkezésre; elvállalok szilárd munkával ellátott butorokra berendezéseket, háló, ebédlő és szalon szobákhoz, kávéházak, nyaralók, fürdők, stbre.

Az árukat direkt első forrásból, a gyárból küldetem meg kívánság szerint, vagy helybeli raktáramból vehetők át; a fizetések megegyezések mellett hitelidőre, vagy részlet lefizetés mellett is történhetnek. Készpénzfizetésnél pénztári engedményt nyújtok, mely vétel összegétől függ: vidéki vagy távolabbi városokra a minta colectióit szívesen beküldöm, valamint költségkiszámítással is szolgálók; kívánság esetén megbízottamat a minta-collectió bemutatása végett s költségkiszámítás megtételére szívesen küldöm; megjegyzem, hogy butor behúzó kelméket legdivatosabb Jute, rips, gobelin, selyem, arany szövés, bársony, plüsch és zsenilienbe méter számra is szolgálók és ebből egy nagy minta colectióval rendelkezem.

A butorok kiállítása úgy minőségben, mint művészi kivitelben kifogástalan s azok jóságáért a gyárosaim régi jó hírneve, nagy kiviteli képessége garantíroz s nemcsak versenyképes olcsóbb árak, mint sok nagyvárosi, de a munka művészi kiállítása és tartósága felülmúlja ezeket. Megjegyzem továbbá, hogy úgy olcsóság tekintetében, mint művészi és masszív kiállításra nézve felülmúl sok nagyvárosi butorgyárosok készítményeit, és azon nagy előnye van a tisztelt megrendelőnek, hogy minden egyes darab butorokról személyes meggyőződést szerezhet anélkül, hogy erre előleget is adna. Gyárosaim nem hirdetik magukat, de szükségök sincs reá, mert gyárosaim csakis kereskedők által képviseltetik magukat. — Nádbutorokról és székekről, valamint zongora, cimbalom, vas pénzszekrények és varrógépekről külön gyári árak.

Vaspenztárak 50 frttól feljebb, varrógépek 24 frttól feljebb, zongorák 280 frttól feljebb, — nádszékek 2—10 frtig, — garnitúrák 60—700 frtig, — pulitíros siffon darabja 20—150 frtig, — pulitíros ágyak darabja 10—75 frtig, — pulitíros kredenc darabja 20—175 frtig, — pulitíros mosdó asztal darabja 15—75 frtig, — consol tükör márvánnyal, darabja 20—240 frtig, — író asztal darabja 10—120 frtig és még magasabb árak mellett is, ében fából, gyöngyház, elefántesont vagy más értékesebb berakásokkal és művészi faragványokkal. — Szíves megrendelésüket kérve, — ajánlom magamat,

FÁBRY JÓZSEF,
városház- és színházzal szemben Szilágy-Somlyón.

Egy félszázad óta hírneves és elismert teljesen ártalmatlan szépítő gyógyszer, mely fiatal, üde színt kölcsönöz, az arcbőrt minden kiütésektől óvja. — Egyedül valódi dr. Schihuvsky-féle **arckenőcs, mosdóvíz, szappan**, gyors és kitűnő hatásának bizonyult be szeplő, májfolt és minden bőrküüések ellen. Postai szétküldés naponta az ország minden részébe szállítatik. — Egy nagy tégely valódi 75 kr, egy kis tégely 40 kr, egy darab szappan 60 kr. — Raktár FÁBRY JÓZSEF divatáru és illatszerek üzletében Szilágy-Somlyón, városház és színházzal szemben. 4—12